

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

**FAKULTA EURÓPSKÝCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO
ROZVOJA**

Evid. č.125544

BAKALÁRSKA PRÁCA

2010

Vladimír Grofčík

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA
V NITRE**

Rektor: prof. Ing. Mikuláš Látečka, PhD.

FAKULTA EURÓPSKYCH ŠTÚDIÍ A REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Dekanka: prof. JUDr. Anna Bandlerová, PhD.

**Podpora environmentálnych projektov zo zdrojov zahraničnej
pomoci v rezorte životného prostredia
Bakalárska práca**

Katedra: Katedra ekológie
Vedúci katedry: prof. RNDr. Pavol Eliáš, Csc.

Vedúci práce: prof. RNDr. Pavol Eliáš, Csc

Externý školiteľ: Ing. Martin Lakanda

Vladimír Grofčík

Nitra 2010

SUMMARY

In this bachelor thesis possible sources of support of environmental projects are analysed from funds of European Union in the department of environment. The source is National Strategic Reference Framework, which consist of individual operating programmes, it is possible to require for financial contribution to concrete projects by them. The most appropriate operating programme is the conclusion of analyse, which targets are especially related to the area of environment. Forward, this work deal with choosen operating progamme into details, its targets and roles. In the work focus of activity of operating targets are analysed as a part of operating targets and also groups of competent activities the one can apply for financial contribution on which. At the close of the work the actual status of implementation of analyse of operating programme is evaluated.

Key words: environmental projects, funds of European Union, operating programme,
operating targets , environment, competent activities, financial support

Kľúčové slová: environmentálne projekty, fondy Európskej únie, operačný program,
operačné ciele, životné prostredie, oprávnené aktivity, finančná podpora

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu vypracoval samostatne, a že som uviedol všetku použitú literatúru súvisiacu so zameraním bakalárskej práce.

Nitra

.....

podpis autora BP

Touto cestou vyslovujem poďakovanie pánovi Ing. Martinovi Lakandovi za pomoc, odborné vedenie, cenné rady a pripomienky pri vypracovaní mojej bakalárskej práce.

Nitra

.....
podpis autora BP

Použité označenie

BAT technológie – najlepšie dostupné technológie (z angl. Best Available Technologies)

CNG – stlačený zemný plyn (z angl. Compressed Natural Gas)

ČOV – čistiareň odpadových vôd

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a záručný fond (z angl. European Agricultural Guidance and Guarantee Fund)

EHS – Európske hospodárske spoločenstvo

EK – Európska komisia

ERDF (EFRR) – Európsky fond regionálneho rozvoja (z angl. European Regional Development Fund)

ES – Európske spoločenstvo

ESF – Európsky sociálny fond

EÚ – Európska únia

EÚ 15 – Európska únia pred vstupom 10 nových členov v roku 2004

FIFG – Finančný nástroj na usmerňovanie rybolovu (z angl. Financial Instrument for Fisheries Guidance)

HDP – hrubý domáci produkt

HND – hrubý národný dôchodok

IKT – informačné a komunikačné technológie

KF – Kohézny fond

MDPT SR – Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

MŠ SR – Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

MVRR SR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

MZ SR – Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

NATURA 2000 – sústava chránených území členských štátov EÚ

NEIS – Národný emisný informačný systém

NFP – nenávratný finančný príspevok

NMSKO – Národná monitorovacia sieť kvality ovzdušia

NSRR – Národný strategický referenčný rámec

NUTS – Nomenklatúra územných štatistických jednotiek (z fran. Nomenclature des Unitées Territoriales Statistiques)

NUTS I – patrí sem celé územie Slovenskej republiky

NUTS II – 4 štatistické územné jednotky (Bratislavský kraj, Západné Slovensko – Trnavský, Trenčiansky a Nitriansky kraj, Stredné Slovensko – Žilinský a Banskobystrický kraj, Východné Slovensko – Prešovský a Košický kraj)

OP – operačný program

OP ŽP – operačný program Životné prostredie

PCB – polychlorované bifenyly

POPs – perzistentné organické látky (z angl. Persistent Organic Pollutants)

POVAPSYS – Povodňový a varovný systém Slovenskej republiky

REPIS – Regionálne environmentálne poradenské informačné strediská

ROP – Regionálny operačný program

SR – Slovenská republika

ŠF – štrukturálne fondy

ÚV SR – Úrad vlády Slovenskej republiky

VOC – prchavé organické látky (z angl. Volatil Organic Compounds)

OBSAH

ÚVOD.....	1-2
1. PREHLAD O SÚČASNOM STAVE PROBLEMATIKY.....	3
1.1 Národný strategický referenčný rámec.....	3
1.1.1 Súhrnný obsah dokumentu NSRR.....	3-5
1.1.2 Operačné programy a ich koordinácia.....	5-6
1.1.3 Zoznam operačných programov.....	6
1.2 Analýza operačných programov.....	6
1.2.1 Regionálny operačný program.....	6-7
1.2.2 Operačný program Životné prostredie.....	7
1.2.3 Operačný program Doprava.....	8
1.2.4 Operačný program Výskum a vývoj.....	8-9
1.2.5 Operačný program Konkurencieschopnosť a hosp. rast.....	9
1.2.6 Operačný program Vzdelávanie.....	9-10
1.2.7 Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia.....	10
1.2.8 Operačný program Zdravotníctvo.....	10-11
1.2.9 Operačný program Technická pomoc.....	11
1.2.10 Operačný program Informatizácia spoločnosti.....	11-12
1.2.11 Operačný program Bratislavský kraj.....	12
1.2.12 Výsledok analýzy operačných programov.....	12
2. CIEĽ PRÁCE	13
3. METODIKA PRÁCE A MATERIÁL.....	14
4. PODPORA ENVIRON. PROJEKTOV ZO ZDROJOV ZAHR. POMOCI V REZORTE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA.....	15
4.1 Globálny cieľ OP ŽP.....	15
4.2 Charakteristika OP ŽP.....	15
4.3 Štruktúra OP ŽP	15
4.3.1 Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	15
4.3.1.1 Operačný cieľ 1.1: Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov.....	16
4.3.1.2 Operačný cieľ 1.2: Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ.....	17-18
4.3.1.3 Operačný cieľ 1.3: Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových a podzemných vôd.....	18
4.3.2 Prioritná os 2 : Ochrana pred povodňami.....	19
4.3.2.1 Operačný cieľ 2.1: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami.....	19
4.3.2.2 Operačný cieľ 2.2: Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému.....	20
4.3.3 Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy.....	21
4.3.3.1 Operačný cieľ 3.1: Ochrana ovzdušia.....	21-25
4.3.3.2 Operačný cieľ 3.2: Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie.....	25-27
4.3.4 Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo.....	27
4.3.4.1 Operačný cieľ 4.1: Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu.....	28-29
4.3.4.2 Operačný cieľ 4.2: Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov.....	29-31
4.3.4.3 Operačný cieľ 4.3: Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie.....	31-32

4.3.4.4 Operačný cieľ 4.4: Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania.....	32-33
4.3.4.5 Operačný cieľ 4.5: Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov.....	33-34
4.3.5 Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny.....	34
4.3.5.1 Operačný cieľ 5.1: Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy, vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov.....	34-36
4.3.5.2 Operačný cieľ 5.2: Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov.....	36-37
4.3.5.3 Operačný cieľ 5.3: Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami.....	37-38
4.3.6 Prioritná os 6: Technická pomoc.....	38
4.3.6.1 Operačný cieľ 6.1: Technická pomoc.....	39-41
5. ZÁVER.....	42-45
6. POUŽITÉ ZDROJE.....	46-47
7. PRÍLOHY.....	48

ÚVOD

Európska únia (EÚ) je spoločenstvom demokratických európskych krajín, ktoré sa spoločne snažia o mier, rozvoj a prosperitu. Za týmto účelom členské štáty EÚ zriadili spoločné inštitúcie, ktorým preniesli časť svojej zvrchovanosti, aby sa rozhodnutia o osobitých záležitostiach spoločného záujmu robili demokraticky na globálnej európskej úrovni.

V prvých rokoch navzájom spolupracovalo šesť krajín a to najmä v oblasti obchodu a hospodárstva. Dnes EÚ predstavuje 27 krajín s takmer 500 miliónmi obyvateľov a zaoberá sa širokým spektrom otázok, ktoré sú dôležité a majú priamy dopad na náš každodenný život. Od 1.5. 2004 je členom EÚ aj Slovenská republika.

Európa je kontinentom mnohých rozličných tradícií a jazykov, ale aj spoločných hodnôt, akými sú demokracia, sloboda a sociálna spravodlivosť. EÚ tieto hodnoty obhajuje, preto podporuje spoluprácu medzi Európanmi, v ktorej vyzdvihuje jednotnosť pri zachovaní rôznorodosti.

Vo svete 21. storočia, ktorý je stále viac navzájom závislý je dôležitejšie ako kedykoľvek predtým, aby všetci občania Európy pracovali spolu s ľuďmi s iných krajín v duchu záujmu, otvorenosti a solidarity. Preto hlavným cieľom Európskej únie je posilnenie ekonomickej a sociálnej súdržnosti a zmenšenie rozdielu medzi bohatšími a chudobnejšími regiónmi. K tomu sa využívajú nástroje únie - okrem iných aj tzv. povstupové fondy, ktoré sa budem snažiť v predkladanej práci popísať a zhodnotiť s dôrazom na oblasť životného prostredia.

Európska regionálna politika je založená na finančnej solidarite medzi regiónmi.

Umožňuje použitie viac ako 35% rozpočtu EÚ, ktorý prichádza najmä z bohatších členských štátov, v znevýhodnených regiónoch. Tento prístup nepomáha len štátom, ktoré sú prijímateľmi pomoci, ale tiež tým, ktorí sú hlavnými prispievateľmi do rozpočtu spoločenstva. Pomoc sa realizuje pomocou štyroch štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu:

- **EURÓPSKY FOND REGIONÁLNEHO ROZVOJA (ERDF)**

ERDF je určený na hospodársky a sociálny rozvoj EÚ cestou znižovania rozdielov medzi tzv. znevýhodnenými regiónmi, ako aj medzi jednotlivými sociálnymi skupinami.

Finančná pomoc je určená najmä na:

- životné prostredie a konkurencieschopnosť podnikov, najmä malých a stredných
- miestny ekonomický rozvoj a zamestnanosť vrátane oblastí kultúry a cestovného ruchu, ako oblastí vytvárajúcich trvalé pracovné príležitosti

- rozvoj oblasti výskumu a technológií
- rozvoj miestnych, regionálnych a transeurópskych sietí v infraštruktúre dopravy, telekomunikácií a energetiky
- ochranu a zlepšovanie stavu životného prostredia
- rozvoj výroby elektrickej energie na báze obnoviteľných foriem energie, čisté a účinné využívanie energie

- **EURÓPSKY SOCIÁLNY FOND (ESF)**

ESF je finančný nástroj, pomocou ktorého transformuje EÚ svoje ciele v oblasti politiky zamestnanosti do konkrétnych aktivít zameraných na zlepšenie odbornej kvalifikovanosti, na systémy vzdelávania a následný rast pracovného potenciálu občanov EÚ.

Pomoc je nasmerovaná na:

- zaradenie nezamestnaných a znevýhodnených sociálnych skupín do pracovného života
- boj proti dlhodobej nezamestnanosti
- uľahčenie integrácie mladých ľudí do pracovného procesu
- adaptáciu pracujúcich na procesy modernizácie
- vyrovnanie príležitostí pre ženy a mužov
- integráciu postihnutých osôb do pracovného života

- **EURÓPSKY POĽNOHOSPODÁRSKY A ZÁRUČNÝ FOND (EAGGF)**

EAGGF slúži na zlepšovanie a podporu konkurencieschopnosti poľnohospodárstva.

Podporuje rozmanitosť činností so zámerom udržiavania populácie na vidieku. Sústreďuje sa na realizáciu projektov v oblasti ochrany a zlepšovania životného prostredia

- **FINANČNÝ NÁSTROJ NA USMERŇOVANIE RYBOLOVU (FIFG)**

Tento fond je určený na štrukturálnu reformu sektoru rybolovu, pomáha adaptovať a modernizovať rybolovný priemysel.

KOHÉZNY FOND

Je určený na podporu veľkých infraštruktúrnych investícií v oblasti dopravy a životného prostredia (pričom pridelené prostriedky by sa medzi tieto dve oblasti mali deliť približne v rovnakom pomere). O prostriedky z neho sa môžu uchádzať všetky krajiny EÚ, ktoré spĺňajú podmienku, že ich HDP nepresahuje 90% priemeru EÚ. (Štrukturálne....2010)

1. PREHLAD O SÚČASNOM STAVE RIEŠENEJ PROBLEMATIKY

1.1 Národný strategický referenčný rámec

Súčasným programovým obdobím 2007 - 2013 je pre Slovenskú republiku prvým programovým obdobím, v ktorom bude mať možnosť využívať zdroje z fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania, a to na základe dokumentu **Národný strategický referenčný rámec** (NSRR).

Tento strategický dokument bol vypracovaný v súlade s novými nariadeniami Európskej únie (EÚ) k štrukturálnym fondom a Kohéznemu fondu a následne bol schválený vládou SR dňa 6. decembra 2006 a Európskou komisiou dňa 17. augusta 2007.

1.1.1 Súhrnný obsah dokumentu „Národný strategický referenčný rámec“

Slovenská republika (SR) ako nový členský štát EÚ po prvýkrát čerpala finančné prostriedky z fondov EÚ v oblasti politiky súdržnosti (kohéznej politiky) na základe dokumentu **Rámec podpory Spoločenstva** v rokoch 2004 - 2006, t. j. v skrátenom programovom období, ktoré sa pre pôvodné členské štáty EÚ 15 začalo už v roku 2000. Programové obdobie 2007 - 2013 je teda pre Slovenskú republiku prvým programovým obdobím, v ktorom bude mať možnosť využívať zdroje z fondov EÚ v priebehu celého jeho trvania, a to na základe dokumentu **Národný strategický referenčný rámec** (NSRR).

Tento dokument predstavuje referenčný nástroj na prípravu programovania fondov. Stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov (ŠF) a Kohézneho fondu (KF) v programovom období 2007 - 2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva o súdržnosti. Zabezpečí, že pomoc z fondov bude využitá v súlade so Strategickými usmerneniami Spoločenstva o súdržnosti a určí prepojenie medzi prioritami Spoločenstva na jednej strane a Národným programom reforiem na druhej strane.

Politika súdržnosti EÚ sa bude v programovom období 2007 - 2013 uskutočňovať prostredníctvom sústreďovania príspevkov z fondov na tri hlavné ciele: Konvergenciu, Regionálnu konkurencieschopnosť a zamestnanosť a Európsku územnú spoluprácu. V rámci cieľa Konvergencia je oprávnené na financovanie z KF celé územie SR. Na financovanie zo ŠF je v rámci tohto cieľa oprávnené územie SR s výnimkou Bratislavského kraja, čo pokrýva 88,84 % populácie SR. Územie Bratislavského kraja s 601 132 obyvateľmi (11,16 %) spadá pod cieľ Regionálna konkurencieschopnosť

a zamestnanosť. NSRR pokrýva cieľ Konvergencia a cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť. Neobsahuje cieľ Európska územná spolupráca.

Z obsahového hľadiska treba za kľúčové časti NSRR považovať analýzu súčasnej situácie SR, víziu a stratégiu vrátane priorit NSRR, členenie stratégie na operačné programy a financovanie NSRR.

Analýza súčasnej situácie SR vychádza z dosiahnutých pozitívnych makroekonomických proporcií, ktoré vytvárajú základný predpoklad tak pre úspešnú konvergenciu SR k EÚ 15, ako aj pre riešenie vnútorných sociálno-ekonomických problémov ďalšieho rozvoja SR, predovšetkým tých, ktoré možno príspevkami zo štrukturálnych fondov ovplyvniť. Osobitná pozornosť je venovaná územným aspektom rozvoja a identifikácií pólov rastu v regiónoch s cieľom územnej koncentrácie príspevkov. Získané poznatky vyúsťujú do určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja SR.

Strategická časť NSRR vychádza z vízie hospodárskeho a sociálneho rozvoja Slovenska, ktorá je formulovaná ako „celková konvergencia ekonomiky SR priemeru EÚ 15 cestou trvalo udržateľného rozvoja“. Zámerom stratégie je prispieť k napĺňaniu uvedenej vízie v programovom období 2007 -2013 prostredníctvom riešenia kľúčových disparít pri využití kľúčových faktorov rozvoja SR. Realizácia tohto zámeru vychádza z potreby výrazného zvýšenia konkurencieschopnosti a výkonnosti regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosti do konca programového obdobia pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja, čo je strategickým cieľom NSRR. Dosiahnutie vízie je otázkou dlhšieho časového obdobia a zasahuje do niekoľkých programových období. Postupy a prostriedky na jej dosiahnutie sú stanovované vytyčovaním strategických cieľov a stratégií ako prostriedku realizácie týchto cieľov vo viacerých programových obdobiach.

Stratégia nadväzuje na strategické dokumenty EÚ ako aj SR. Ide predovšetkým o Strategické usmernenia Spoločenstva o súdržnosti, Stratégiu konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010 (tzv. lisabonskú stratégiu pre Slovensko) a Národný program reforiem SR, Konceptiu územného rozvoja Slovenska z roku 2001, Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja z roku 2001 a Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja v SR na roky 2005 - 2010. NSRR je centrálnym integrujúcim dokumentom, ktorý definuje a spája podstatné prvky jednotlivých stratégií s cieľom dosiahnuť čo najväčšiu synergiu a efektívnosť pri napĺňaní vízie a dosiahnutí strategického cieľa do roku 2013.

Príspevky zo ŠF a KF budú tematicky koncentrované na tri strategické priority (tab.1)

Tabuľka 1: Strategické priority

Strategická priorita	Cieľ strategickej priority
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	Zvýšenie hustoty vybavenia regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb
2. Vedomostná ekonomika	Rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb
3. Ľudské zdroje	Zvýšenie zamestnanosti, rast kvality pracovnej sily pre potreby vedomostnej ekonomiky a zvýšenie sociálnej inklúzie rizikových skupín

Na základe dohody o finančnom výhlade EÚ na roky 2007 - 2013 na summite Európskej rady v decembri 2005 by SR mala dostať v programovom období 2007 – 2013 zo ŠF 7, 689 mld. € a z KF 3, 898 mld. €, spolu 11, 587 mld. €. Na základe stanovenej povinnej miery spolufinancovania SR budú tieto finančné prostriedky doplnené o národné verejné zdroje (zo štátneho rozpočtu a rozpočtov samospráv) a súkromné zdroje. (MVRR)

1.1.2 Operačné programy a ich koordinácia

Stratégia, priority a ciele NSRR sa budú implementovať prostredníctvom 11 operačných programov v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

6 operačných programov pre cieľ Konvergencia, z toho:

- 4 operačné programy spolufinancované z ERDF, pokrývajúce celú SR okrem Bratislavského kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo);
- 2 operačné programy spolufinancované z ERDF a KF, pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja (OP Doprava a OP Životné prostredie)

3 operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia aj cieľ

Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Bratislavského kraja, z toho:

- 1 spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj)
- 2 spolufinancované z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie)

1 operačný program Technická pomoc – v rámci cieľa Konvergencia, pokrývajúci horizontálne aktivity, za ktoré je zodpovedný centrálny koordinačný orgán pre NSRR (príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanosť, posilňovanie administratívnych kapacít)

1 operačný program spolufinancovaný z ERDF v rámci cieľa Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť pre Bratislavský kraj

1.1.3 Zoznam operačných programov

Tabuľka 2: Zoznam operačných programov

	OPERAČNÝ PROGRAM	RIAD.ORGÁN	FOND
1.	Regionálny operačný program	MVRR SR	ERDF
2.	Životné prostredie	MŽP SR	ERDF, KF
3.	Doprava	MDPT SR	ERDF, KF
4.	Informatizácia spoločnosti	ÚV SR	ERDF
5.	Výskum a vývoj	MŠ SR	ERDF
6.	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	MH SR	ERDF
7.	Vzdelávanie	MŠ SR	ESF
8.	Zamestnanosť a sociálna inklúzia	MPSVR SR	ESF
9.	Zdravotníctvo	MZ SR	ERDF
10.	Technická pomoc	MVRR SR	ERDF
11.	Bratislavský kraj	MVRR SR	ERDF

(MVRR SR, 2008)

1.2 Analýza operačných programov

1.2.1 Regionálny operačný program

Cieľom tohto operačného programu je „zvýšenie dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch“.

Napĺňanie uvedeného cieľa bude prispievať k dosahovaniu cieľa strategickej priority „Infraštruktúra a regionálna dostupnosť“, ktorým je zvýšenie vybavenosti regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich služieb. Prostredníctvom budovania kvalitnej a dostupnej občianskej infraštruktúry a v spolupôsobení s príspevkami

v rámci ostatných relevantných operačných programov pomôže ROP dosahovať ciele Národného programu reforiem v oblasti vzdelávania, zamestnanosti a informačnej spoločnosti. Hoci operačný program nie je priamo zameraný na podporu podnikateľskej sféry, prispieje k stimulácii vnútorných zdrojov regiónov na rozvoj nadväzujúcich podnikateľských aktivít (malé a stredné podniky) a zároveň zvýši atraktivitu regiónov pre zahraničné investície, čím prispieje k plneniu priorít Národného programu reforiem v oblasti podnikateľského prostredia. Riadiacim orgánom ROP je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. (MVRR SR, 2008)

1.2.2 Operačný program Životné prostredie

Operačný program je zameraný na „zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ a SR a na posilnenie environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja“.

Globálny cieľ programu prispieva k napĺňaniu cieľa strategickkej priority Infraštruktúra a regionálna dostupnosť, ktorým je „zvýšenie vybavenosti regiónov infraštruktúrou a zvýšenie efektívnosti s ňou súvisiacich verejných služieb“. Aktivity v rámci prioritných osí operačného programu sa dopĺňajú s niektorými aktivitami, ktoré budú podporované v ROP a OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Program prispieje k dobudovaniu priaznivého podnikateľského prostredia, ktoré je základným predpokladom dlhodobej konkurencieschopnosti a rastu každej trhovej ekonomiky a jednou z hlavných priorít Národného programu reforiem (oblasť obnoviteľných zdrojov energie). OP Životné prostredie zároveň prispieva k tomu, aby sa hospodársky a sociálny rozvoj uskutočňoval spôsobom umožňujúcim zachovanie kvality životného prostredia pre budúce generácie, a mal tak trvalo udržateľný charakter.

Riadiacim orgánom OP Životné prostredie je Ministerstvo životného prostredia SR.

(MŽP SR, 2010)

1.2.3 Operačný program Doprava

Cieľom operačného programu je podpora trvalo udržateľnej mobility prostredníctvom rozvoja dopravnej infraštruktúry a rozvoja verejnej železničnej osobnej dopravy.

Realizáciou tohto cieľa sa prispeje k zlepšeniu dostupnosti SR, jednotlivých regiónov a ich vzájomného prepojenia, a v spojitosti s cieľmi ostatných operačných programov aj k znižovaniu regionálnych disparít a k podpore rozvoja ekonomických aktivít a zvyšovaniu konkurencieschopnosti SR. V tomto kontexte sa OP Doprava primárne zameriava na výstavbu a modernizáciu dopravnej infraštruktúry SR a jej integráciu do európskeho dopravného systému a zabezpečí prepojenie hlavných sídelných útvarov s cieľom odstraňovať regionálne disparity v menej rozvinutých regiónoch SR pri zachovaní princípu trvalo udržateľnej mobility. Paralelne tiež predstavuje prostriedok na postupné odstraňovanie neuspokojivých parametrov dopravnej infraštruktúry v regiónoch a naliehavých otázok bezpečnosti, spoľahlivosti a kvality dopravy. Svojím zameraním sa operačný program v oblasti budovania a modernizácie cestnej infraštruktúry dopĺňa s prioritnou osou posilnenie vybavenosti územia v Regionálnom operačnom programe, v ktorej rámci bude podporovaná oblasť ciest 2. až 3. triedy, čo vytvára predpoklady na synergický efekt v rámci rozvoja cestnej siete. Hoci operačný program nie je priamo určený na podporu podnikateľskej sféry, svojím zameraním prispeje k stimulácii vnútorných zdrojov regiónov na rozvoj nadväzujúcich podnikateľských aktivít (malé a stredné podniky) a zároveň zvýši atraktivitu regiónov pre zahraničné investície, čím prispeje k napĺňaniu priorít Národného programu reforiem v oblasti podnikateľského prostredia. Riadiacim orgánom OP Doprava je Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR. (MPDT SR, 2009)

1.2.4 Operačný program Výskum a vývoj

Hlavným zameraním operačného programu je „modernizácia a zefektívnenie systému podpory výskumu a vývoja a skvalitnenie infraštruktúry vysokých škôl tak, aby prispievali k zvyšovaniu konkurencieschopnosti ekonomiky, znižovaniu regionálnych disparít, vzniku nových inovatívnych (high-tech) malých a stredných podnikov, tvorbe nových pracovných miest a zlepšeniu podmienok vzdelávacieho procesu na vysokých školách“.

Kvalita a úroveň poskytovania vzdelávania na vysokých školách ako základný predpoklad na ďalší rozvoj výskumu a vývoja súvisí aj so stavom budov a zariadení, v ktorých výchovno-vzdelávací proces prebieha. Kvalita a dostupnosť vzdelávania je dlhodobo poznačená nedostatkom investícií do technického a vnútorného vybavenia škôl. Dôsledkom je neuspokojivý technický stav veľkého počtu budov, morálna a fyzická zastaranosť technických zariadení, vysoké prevádzkové náklady a nedostatok moderných

technológií využívaných vo vyučovacom procese na vysokých školách. V rámci cieľa Konvergencia operačný program reflektuje na zlý technický stav hmotnej infraštruktúry vysokých škôl, zlý technický stav objektov a ich vnútorného vybavenia so zámerom zvýšiť štandard technologického zabezpečenia vyučovania. Prioritné osi OP Výskum a vývoj sú úzko späté predovšetkým s prioritnými osami v rámci OP Vzdelávanie, ako aj OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Riadiacim orgánom OP Výskum a vývoj je Ministerstvo školstva SR. (Agentúra MŠ SR, 2007)

1.2.5 Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Globálnym cieľom tohto operačného programu je zabezpečenie trvalo udržateľného hospodárskeho rastu a zamestnanosti.

Prioritné osi operačného programu sa dopĺňajú s niektorými oblasťami podporovanými v rámci programov Regionálny operačný program, Výskum a vývoj, Zamestnanosť a sociálna inklúzia a Vzdelávanie. Operačný program predstavuje jeden z hlavných realizačných nástrojov na dosiahnutie priorít Národného programu reforiem v oblasti inovácií a priamo prispieva aj k uskutočneniu jeho priorít v oblasti podnikateľského prostredia. Riadiacim orgánom operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast je Ministerstvo hospodárstva SR. (MH SR, 2008)

1.2.6 Operačný program Vzdelávanie

Zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti SR prostredníctvom prispôbenia vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti je globálnym cieľom OP Vzdelávanie. Operačný program bude prostredníctvom príspevkov zo zdrojov ESF financovať formovanie a podporu ľudského kapitálu smerom k nadobudnutiu základných zručností a kľúčových kompetencií potrebných vo vedomostnej ekonomike a pre pracovný trh.

OP Vzdelávanie pokrýva všetky stupne vzdelávacieho systému – základné, stredné, vysoké a ďalšie vzdelávanie. Všetky stupne vzdelávacieho systému je potrebné prepojiť s potrebami pracovného trhu a výzvami vedomostnej spoločnosti. Modernizácia a podpora výchovy a vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému je nevyhnutnou súčasťou vytvárania vedomostnej spoločnosti v SR. Príspevky v tejto oblasti smerujú k naštartovaniu, resp. posilneniu procesov, ktoré zabezpečia konkurencieschopnosť

Slovenskej republiky v európskom i globálnom rámci, ako aj všestranný rozvoj vzdelania, kreatívnosti, zručnosti a slobody osobnosti každého občana. Riadiacim orgánom OP Vzdelávanie je Ministerstvo školstva SR. (Agentúra MŠ SR, 2007)

1.2.7 Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Cieľom operačného programu je rast zamestnanosti, sociálnej inklúzie (začleňovania) a budovanie kapacít. Vzhľadom na nízku flexibilitu a efektívnosť zamestnancov v rôznych oblastiach verejnej správy, ako aj potrebu skvalitniť tvorbu politík, budú v operačnom programe podporované aktivity smerujúce ku skvalitneniu ľudského kapitálu a aktivity orientované na kvalitnú tvorbu politík.

Prostredníctvom zamerania svojich prioritných osí je operačný program previazaný s aktivitami Regionálneho operačného programu, OP Vzdelávanie, OP Výskum a vývoj a OP Zdravotníctvo, ako sa uvádza pri opise jednotlivých prioritných osí. Operačný program implementuje aktivity, ktorých prostredníctvom sú plnené úlohy v oblasti politiky zamestnanosti vyplývajúce z Národného programu reforiem. Prostredníctvom svojich dvoch prioritných osí koncentruje príspevky na dosiahnutie vysokej miery zamestnanosti, zníženie dlhodobej nezamestnanosti, vyrovnávanie sa s demografickými zmenami a v neposlednom rade na sociálnu inklúziu. Príspevky v uvedených oblastiach smerujú k naštartovaniu, resp. posilneniu procesov, ktoré zabezpečia konkurencieschopnosť Slovenskej republiky v európskom i globálnom rámci. Riadiacim orgánom operačného programu Zamestnanosť a sociálna inklúzia je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. (MPSVR SR, 2007)

1.2.8 Operačný program Zdravotníctvo

Zlepšenie podmienok ovplyvňujúcich zdravotný stav obyvateľstva ako pracovnej sily prostredníctvom zvyšovania kvality, dostupnosti, efektívnosti zdravotnej starostlivosti a podpory zdravia sú priority OP Zdravotníctvo.

Operačný program je v príslušných oblastiach prepojený s OP Vzdelávanie a OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, ako sa uvádza pri opise jednotlivých prioritných osí. Prostredníctvom zlepšovania zdravotného stavu populácie, a tým zvyšovania pracovnej sily na pracovnom trhu bude OP Zdravotníctvo prispievať k realizácii priorít Národného

programu reforiem predovšetkým v oblasti zamestnanosti. Riadiacim orgánom OP Zdravotníctvo je Ministerstvo zdravotníctva SR. (MZ SR,2008)

1.2.9 Operačný program Technická pomoc

Globálnym cieľom operačného programu je zabezpečiť efektívne, účinné a správne riadenie, implementáciu, finančné riadenie, kontrolu a audit štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v rokoch 2007 - 2013 na Slovensku pre dosiahnutie strategického cieľa SR „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja“.

Prostredníctvom Operačného programu Technická pomoc sa financujú horizontálne aktivity zabezpečované MVRR SR a MF SR, ktoré sú spoločné pre všetky operačné programy, resp. je potrebné ich vykonať celoplošne pre všetky orgány zapojené do riadenia, implementácie a kontroly operačných programov. Keďže OP TP využíva SR na zabezpečenie a financovanie horizontálnych aktivít spoločných pre všetky operačné programy, resp. takých aktivít, ktoré je potrebné vykonať celoplošne pre všetky orgány zapojené do riadenia, implementácie a kontroly operačných programov, pokrýva toto opatrenie celé územie SR. Riadiacim orgánom OP Technická pomoc je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR. (MVRR SR, 2008)

1.2.10 Operačný program Informatizácia spoločnosti

Globálnym cieľom operačného programu je „vytvorenie inkluzívnej informačnej spoločnosti ako prostriedku na rozvoj vysoko výkonnej vedomostnej ekonomiky“, čím sa prispeje k dosahovaniu cieľa strategickkej priority Vedomostná ekonomika, ktorým je „rozvoj zdrojov trvalo udržateľného ekonomického rastu a zvyšovanie konkurencieschopnosti priemyslu a služieb“.

Finančné prostriedky poskytnuté na modernizáciu verejnej správy prostredníctvom informačných a komunikačných technológií (IKT) budú koncentrované plošne do všetkých organizácií verejnej správy a budú poskytovať priame výstupy vo forme podporených služieb používateľom na celom území SR. Ak má byť dosiahnutá funkčnosť rozvoja eGovernmentu a maximálna efektívnosť a účinnosť ŠF v tejto oblasti, musia byť intervencie implementované v celej organizačnej štruktúre verejnej správy bez ohľadu na to, v ktorých lokalitách sa tieto inštitúcie nachádzajú, alebo aké funkcie plnia. V opačnom

prípade by bol rozvoj eGovernmentu nefunkčný a SR by v dohľadnom horizonte nedosiahla úroveň informatizácie porovnateľnú s vyspelými krajinami EÚ. Riadiacim orgánom OP Informatizácia spoločnosti je Úrad vlády SR. (ÚV SR, 2010)

1.2.11 Operačný program Bratislavský kraj

Prioritou operačného programu je všestranný rozvoj územia v záujme zvýšenia kvality života obyvateľov Bratislavského kraja v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Bratislava je administratívnym centrom Slovenska. Verejné služby poskytované štátnymi a ostatnými verejnými inštitúciami v regióne sú málo efektívne a pre občana málo kvalitné alebo neprístupné. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie Bratislavského kraja nízka. Prostredníctvom zamerania svojich prioritných osí je operačný program previazaný s aktivitami v rámci Regionálneho operačného programu, OP Životné prostredie, OP Vzdelávanie, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia, OP Výskum a vývoj, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Doprava. Operačný program prispieva vo veľkej miere k napĺňaniu priorít Národného programu reforiem, predovšetkým v oblasti inovácií a informačnej spoločnosti. Riadiacim orgánom OP Bratislavský kraj je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR.

1.2.12 Výsledok analýzy operačných programov

Na základe analýzy jednotlivých operačných programov ako možných zdrojov podpory environmentálnych projektov som dospel k záveru, že najvhodnejším programom pre tento účel je Operačný program Životné prostredie, ktorého globálnym cieľom je zlepšiť racionálne využívanie zdrojov, zvýšiť kvalitu infraštruktúry životného prostredia na Slovensku v zmysle predpisov EÚ a SR a posilniť aspekty životného prostredia týkajúce sa trvalo udržateľného rozvoja. Operačný program Životné prostredie bol schválený Európskou komisiou dňa 8.11.2007 a finančný príspevok ES na tento operačný program je 1 800 000 000 EUR. Podrobnejšie sa preto v ďalšej časti práce budem zaoberať OP Životné prostredie.

2. CIEĽ PRÁCE

Cieľom tejto práce je analyzovať možné zdroje podpory environmentálnych projektov zo zdrojov zahraničnej pomoci v rezorte životného prostredia. Pod zdrojmi zahraničnej pomoci chápeme hlavne pomoc z tzv. povstupových fondov Európskej únie, čiže Štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu. Prvým čiastkovým cieľom je analýza operačných programov v rámci Národného strategického referenčného rámca, prostredníctvom ktorých sa žiadatelia môžu uchádzať o finančnú podporu svojich projektov. Analýzou týchto operačných programov budem zisťovať, ktorý z nich je najvhodnejší pre environmentálne zamerané projekty. V tomto prípade to je OP Životné prostredie. Naplnenie tohto cieľa bude obsahom časti 1. mojej práce.

Cieľom ďalšej časti práce (časť 4.) bude podrobnejšia analýza Operačného programu Životné prostredie, zameraná na jeho štruktúru, členenie na jednotlivé prioritné osi programu. V rámci prioritných osí sa zameriam na jednotlivé operačné ciele, ich zameranie a na skupiny oprávnených aktivít, na ktoré môžu žiadatelia žiadať príspevky z fondov EÚ.

Záverečná časť práce (časť 5.) bude obsahovať aktuálny stav implementácie OP Životné prostredie, vyjadrený v konkrétnych číselných hodnotách, resp. pomocou tabuliek a grafov.

3. METODIKA PRÁCE

Objektom skúmania v tejto práci sú možnosti podpory environmentálnych projektov z fondov Európskej únie. Vychádzam pritom z Národného referenčného strategického rámca, dokumentu, ktorý formuluje strategický cieľ SR na obdobie 2007 -2013, ktorým je výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní udržateľného rozvoja.

Údaje, potrebné pre vypracovanie tejto práce, som čerpal z dokumentov v tlačenej, ale najmä elektronickej forme (dostupné na internete). Ďalším veľmi dôležitým zdrojom informácií boli webové stránky , ktoré zriadili jednotlivé ministerstvá ako riadiace orgány pre ten ktorý operačný program. Zoznam použitých zdrojov je uvedený v časti „Použité zdroje“ v záverečnej časti práce.

Pri vypracovaní tejto práce som postupoval nasledovne:

Vychádzal som z Národného referenčného rámca, na základe ktorého som analyzoval jednotlivé operačné programy, ktoré tento dokument obsahuje. Tieto operačné programy som analyzoval na základe ich vzťahu k oblasti životného prostredia. Ako najvhodnejší operačný program pre podporu environmentálnych projektov som určil Operačný program Životné prostredie, ktorého prioritné osi a operačné ciele najviac korešpondujú s témou tejto práce. Týmto operačným programom som sa následne zaoberal podrobnejšie, hlavne jeho operačnými cieľmi a ich zameraním. V závere som uviedol niektoré konkrétne číselné hodnoty, vzťahujúce sa k aktuálnemu stavu čerpania finančných prostriedkov v rámci tohto programu, ako aj počtu prijatých a schválených projektov.

4. PODPORA ENVIRONMENTÁLNYCH PROJEKTOV ZO ZDROJOV ZAHRANIČNEJ POMOCI V RÁMCI OPERAČNÉHO PROGRAMU ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

4.1 Globálny cieľ OP ŽP

Globálnym cieľom OP ŽP je zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ a SR a posilnenie efektívnosti environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja .

4.2 Charakteristika operačného programu Životné prostredie (OP ŽP)

OP ŽP predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie pre sektor životného prostredia na roky 2007 – 2013 . Štruktúra materiálu a obsahová náplň jednotlivých kapitol vychádza z nariadenia Rady (ES) č. 1083/ 2006 z 11.júla 2006 , ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja , Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde , a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/ 1999 (ďalej len všeobecné nariadenie). OP ŽP je financovaný spoločne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) a Kohézneho fondu (KF). Tento operačný program bol schválený rozhodnutím Európskej komisie K(2007)5500 z 8.11.2007 , ktorým sa prijíma OP ŽP pomoc spoločenstva z ERDF a KF v rámci cieľa Konvergencia v regiónoch SR.

OP ŽP vychádza z výsledkov analýzy súčasnej environmentálnej situácie v SR , požiadaviek vyplývajúcich z environmentálneho acquis , vrátane prechodných období stanovených pre SR v Zmluve o pristúpení k Európskej únii , platných právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohovorov v oblasti životného prostredia , ako aj legislatívnych opatrení EÚ pripravovaných v súčasnosti (návrhy nových smerníc a nariadení v oblasti životného prostredia), ktorých prijatie sa očakáva v priebehu programového obdobia 2007 – 2013 a povedie k potrebe zabezpečenia ich finančne náročnej implementácie .

4.3 Štruktúra OP ŽP

OP ŽP sa člení na 6 prioritných osí , ktoré sú ďalej členené na celkovo 16 operačných cieľov .

4.3.1 Prioritná os 1 : Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd

Špecifický cieľ: Znižovanie znečistenia vôd a zvýšenie kvality života obyvateľstva SR dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR. Všetky aktivity, ktoré sú súčasťou tejto prioritnej osi, sa uskutočňujú v kontexte integrovaného manažmentu povodí a smerujú k dosiahnutiu dobrého ekologického a chemického stavu vôd, ako aj vyhovujúceho bilančného stavu vôd v rámci povodia .

Operačné ciele:

4.3.1.1 Operačný cieľ 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov

Zameranie operačného cieľa 1.1

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.1 je zabezpečenie prístupu čo možno najväčšieho počtu obyvateľov k pitnej vode a zabezpečenie obslužnosti územia pitnou vodou z verejného vodovodu v dostatočnej kvalite a kvantite. Zásobovanie pitnou vodou je jedným z determinujúcich faktorov rozvoja regiónu a jeho dosiahnutie je možné predovšetkým podporou budovania kapacít pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

I.skupina: Výstavba a rozšírenie obecných verejných vodovodov len v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie (t.j. v jednej ryhe) podľa skupiny oprávnených aktivít operačného cieľa 1.2 „Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ“

II.skupina: Dobudovanie, rozšírenie resp. zvýšenie kapacity vybudovaných vodárenských sústav a dobudovanie verejných vodovodov v ich preukázanom bilančnom dosahu.

Definovanie oprávneného územia

Prioritná os 1 (a všetky operačné ciele, ktoré sú jej súčasťou) je financovaná z Kohézneho fondu. Na podporu z neho je oprávnené územie tých členských štátov EÚ, ktorých

hodnota hrubého národného dôchodku (HND) na obyvateľa meraná paritou kúpnej sily a vypočítaná na základe údajov ES v priemere za roky 2001 – 2003 je menšia ako 90 % priemeru EÚ 25.

Pre operačný cieľ 1.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.1.2 Operačný cieľ 1.2: Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Zameranie operačného cieľa 1.2

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.2 je zvýšenie počtu obyvateľov žijúcich v domoch pripojených na verejnú kanalizáciu a obslužnosti územia vo vzťahu k odvádzaniu a čisteniu komunálnych odpadových vôd ako základnej environmentálnej služby vodného hospodárstva v súlade so záväzkami SR voči EÚ. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

I. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách nad 150 000 obyvateľov.

II.skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 15 000 do 150 000 obyvateľov.

III. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd a odstraňovanie nutrientov v aglomeráciách od 10 000 do 15 000 obyvateľov.

IV. skupina: Výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity stokových sietí, výstavba, rozšírenie a zvýšenie kapacity čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách od 2 000 do 10 000 obyvateľov podľa Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, ktorý vychádza z Plánu rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky a jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska;

V. skupina: Výstavba čistiarní odpadových vôd v prípadoch, keď už je dobudovaná a prevádzkovaná stoková sieť v aglomeráciách do 2 000 obyvateľov podľa Plánu rozvoja

verejných vodovodov a verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky, jednotlivých plánov rozvoja krajov, Plánu manažmentu povodí a Vodného plánu Slovenska;

VI. skupina: Výstavba stokovej siete v aglomeráciách do 2 000 obyvateľov v prípade projektov zameraných na realizáciu opatrení, ktoré uložili orgány štátnej vodnej správy rozhodnutím (podľa zákona č. 364/2004 o vodách a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov) a smerujú k zamedzeniu ohrozenia kvality a kvantity podzemných vôd a povrchových vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie.

Pre operačný cieľ 1.2 je oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.1.3 Operačný cieľ 1.3: Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

Zameranie operačného cieľa 1.3

Hlavným zameraním operačného cieľa 1.3 je zabezpečenie plnenia povinností vyplývajúce pre SR zo smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (rámcová smernica o vodách) v oblasti monitorovania. Monitorovanie stavu povrchovej vody a podzemnej vody sa realizuje na základe ročných programov monitorovania, ktoré sú predmetom reportovania Slovenska voči Európskej komisii. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 1.3 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto aktivity:

I. skupina: *Monitorovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd v zmysle požiadaviek EÚ, najmä:*

- A. Získanie dát pre zistenie súčasného stavu v oblasti kvantity a kvality povrchových vôd
- B. Zabezpečenie prevádzky pozorovacej siete
- C. Spracovanie dát súčasného stavu povrchových vôd
- D. Hodnotenie stavu povrchových vôd

E. Reportovanie - príprava správ o stave povrchových vôd vo forme a s obsahom vyplývajúcim s právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd

II. skupina: *Monitorovanie a hodnotenie stavu podzemných vôd v zmysle požiadaviek EÚ*, najmä:

- A. Získanie dát pre zistenie súčasného stavu v oblasti kvantity a kvality podzemných vôd
- B. Zabezpečenie prevádzky pozorovacej siete
- C. Spracovanie dát súčasného stavu podzemných vôd
- D. Hodnotenie stavu podzemných vôd
- E. Reportovanie - príprava správ o stave podzemných vôd vo forme a s obsahom vyplývajúcim s právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd

III.skupina: *Budovanie a rekonštrukcia monitorovacích objektov*

Pre operačný cieľ 1.3 je oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.2 Prioritná os 2: Ochrana pred povodňami

Špecifický cieľ: Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami.

Všeobecným legislatívnym rámcom pre vykonávanie aktivít v oblasti ochrany pred povodňami je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (rámcová smernica o vode). Táto smernica stanovuje požiadavku vypracovať integrované plány manažmentu povodí, s cieľom dosiahnuť a udržať dobrý ekologický a chemický stav vôd a dobrý stav povodia ako celku. S týmto cieľom sa v rámci povodí vykonávajú aj opatrenia na ochranu pred povodňami, a teda tvoria súčasť ich integrovaného manažmentu.

Operačné ciele:

4.3.2.1 Operačný cieľ č. 2.1: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

Zameranie operačného cieľa 2.1

Hlavným zameraním operačného cieľa 2.1 je výrazne znížiť škody spôsobené povodňami realizáciou preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami, obmedziť ľudskou

činnosťou spôsobené nepriaznivé vplyvy na odtokové pomery v povodiach a zabezpečiť prirodzenú schopnosť akumulácie vody revitalizáciou povodí. Preventívne protipovodňové opatrenia sa budú realizovať v nadväznosti na Program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010 a v nadväznosti na implementáciu pripravovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 2.1 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami v súlade s Programom protipovodňovej ochrany SR do roku 2010, Plánmi manažmentu povodí, resp. Vodným plánom Slovenska

II. skupina: Opatrenia vyplývajúce z pripravovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady o hodnotení a manažmente povodňových rizík

Pre operačný cieľ 2.1 je oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.2.2 Operačný cieľ č. 2.2: Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému

Zameranie operačného cieľa 2.2

Hlavným zameraním operačného cieľa 2.2 je v zmysle Programu protipovodňovej ochrany Slovenskej republiky do roku 2010 a Koncepcie vodohospodárskej politiky SR do roku 2015 dobudovať Povodňový varovný a predpovedný systém (POVAPSYS) ako nástroj umožňujúci prostredníctvom hydrologických predpovedí, varovaní a výstrah výraznejšie znížiť škody spôsobené povodňami, predovšetkým straty na životoch, ujmy na zdraví ľudí a majetku občanov, miest a obcí. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 2.2 (v súlade s jeho zameraním) bude oprávnená skupina aktivít:

I.skupina: Dobudovanie a prevádzka POVAPSYS, najmä:

- A. dobudovanie siete pozemných staníc
- B. dobudovanie systémov distančných metód monitoringu
- C. dobudovanie systémov predpovedných modelov, metód, metodík

Pre operačný cieľ 2.2 je oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.3 Prioritná os 3: Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy

Špecifický cieľ: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok , minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie v súlade s legislatívou EÚ a SR. Špecifický cieľ prioritnej osi je zameraný na zabezpečenie dôslednej implementácie smerníc EÚ v oblasti kvality ovzdušia . Zároveň bol stanovený s ohľadom na ciele Tematickej stratégie o znečistení ovzdušia, ktorých splnenie bude v roku 2020 hlavnou prioritou ochrany ovzdušia v SR.

Operačné ciele:

4.3.3.1 Operačný cieľ č. 3.1 Ochrana ovzdušia

Zameranie operačného cieľa 3.1

Zameraním tohto operačného cieľa je predovšetkým transpozícia a implementácia predpisov EÚ, dosiahnutie ustanovených technických požiadaviek na prevádzku zdrojov, ktorými sa obmedzujú množstvá vypúšťaných znečisťujúcich látok. V uvedených predpisoch EÚ je problematika ochrany ovzdušia rozdelená na časť kvality ovzdušia a emisnú časť.

Dosiahnutie dobrej kvality ovzdušia na celom území pre všetky znečisťujúce látky, ktoré majú stanovené limitné hodnoty, resp. cieľové hodnoty, patrí medzi strategické a kľúčové úlohy ochrany ovzdušia nielen na Slovensku, ale aj v Európe. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.1 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina: *Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok v ovzduší najmä tuhých znečisťujúcich látok*

A. Projekty zamerané na znižovanie emisií znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia, ktorými sa dosiahnu nižšie hodnoty emisií než sú požadované platnými právnymi predpismi (vrátane príslušných systémov monitorovania) alebo sa dosiahnu sprísnené požiadavky podľa nových predpisov a strategických dokumentov EÚ, najmä:

- inštalovanie odlučovacích technológií, alebo iných koncových technológií –zmena palivovej základne na environmentálne prijateľnejšie palivo (v danom prípade okrem obnoviteľných zdrojov energie);
- opatrenia investičného charakteru určené v integrovanom povolení v spaľovacích energetických zariadeniach
- rekonštrukcia existujúcich spaľovní odpadov v zdravotníckych zariadeniach nad rámec smernice č. 2000/76/ES vrátane príslušných systémov automatizovaného monitorovania.

B. Zavádzanie progresívnych technológií a technických opatrení na znižovanie emisií prchavých organických látok (VOC) zo zariadení, najmä,:

- opatrenia (technického charakteru) na znižovanie obsahu VOC v regulovaných výrobkoch podľa smernice 2004/42/ES o obmedzení emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v určitých farbách a lakoch a vo výrobkoch na povrchovú úpravu vozidiel a o zmene a doplnení smernice 1999/13/ES (napr. prechod výroby na látky obsahujúce menej VOC)
- technologické opatrenia umožňujúce znižovanie emisií VOC v zariadeniach spadajúcich pod smernicu 99/13/ES (v súlade s definíciami uvedenými v prílohe č. 1 uvedenej smernice), ako napr. inštalácia katalytických a termooxidačných jednotiek, prechod na neformaldehydové technológie nízko-teplotnej sterilizácie, prechod na použitie vodou riediteľných farieb, lakov a lepidiel vo výrobnom procese a pod.)
- znižovanie emisií prchavých organických látok zo skladovania benzínu v distribučných skladoch s obratom 0 – 25 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES)
- znižovanie emisií prchavých organických zlúčenín z prečerpávacích zariadení benzínu (plnenie a vyprázdňovanie mobilných zásobníkov) s obratom do 150 000 t/rok (zariadenia spadajúce pod smernicu 94/63/ES)
- opatrenia na uvedenie čerpacích staníc pohonných hmôt do súladu so smernicou 94/63/ES

II.skupina: Zníženie emisií znečisťujúcich látok z verejnej dopravy prioritne v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia:

- A. plynofikácia autobusov (ich náhradou alebo úpravou) verejnej mestskej aj medzimestskej dopravy s budovaním CNG čerpacích staníc v prípade potreby
- B. náhrada autobusovej verejnej dopravy trolejbusovou dopravou vrátane duobusov (trolejbusov s pomocným dieselovým pohonom)
- C. náhrada autobusovej dopravy električkovou dopravou

III.skupina: Riešenie kvality ovzdušia a skvalitňovanie a odborná podpora monitorovania emisií a kvality ovzdušia podľa požiadaviek EÚ ako aj skvalitnenie Národného emisného informačného systému (NEIS):

A. Projekty zamerané na znižovanie znečisťovania ovzdušia emisiami z plošných, fugitívnych a líniových zdrojov znečisťovania a iné efektívne opatrenia na riešenie dobrej kvality ovzdušia v okolí zdrojov znečisťovania a v územiach vyžadujúcich osobitnú ochranu vzdušia, najmä:

- nákup čistiacej techniky (postrekové cisterny, čistiace vozy) cestných komunikácií (diaľnic, rýchlostných komunikácií, ciest 1. a 2. triedy a, a miestnych komunikácií);
- zazelenanie miest (výsadba a regenerácia izolačnej zelene oddeľujúcej obytnú zástavbu od priemyselných stavieb, komerčných areálov alebo frekventovaných dopravných koridorov) a výsadba stanovištne vhodných druhov drevín;
- zmena v organizácii dopravy, budovanie záchytných parkovísk tam, kde sa zavedú pešie zóny;
- aktivity v oblastiach riadenia kvality ovzdušia za účelom dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia (vo vzťahu k znečisťujúcim látkam, pre ktoré sú, resp. budú určené limitné, prípadne cieľové hodnoty), ktoré vyplývajú z programov na zlepšenie kvality ovzdušia, prípadne z akčných plánov na zabezpečenie kvality ovzdušia, vyp
- technické opatrenia na zníženie prašnosti skládok (napr. skrúpaním, zazelenaním a pod.);
- informačné kampane o význame dosiahnutia dobrej kvality ovzdušia alebo o vplyve znečisťujúcich látok, nachádzajúcich sa v ovzduší na zdravie ľudí.

B. Projekty zamerané na kontrolu správnosti kontinuálneho a diskontinuálneho merania emisií a na systémy riadenia kvality skúšobných, kalibračných a inšpekčných orgánov, najmä:

- technické a metrologické vybavenie a zabezpečenie školení pracovníkov Referenčného laboratória, odbor meraní „Imisie – emisie“;
- akreditácia odborných činností Referenčného laboratória a akreditácia organizátora porovnávacích meraní;
- technické a metrologické vybavenie a zabezpečenie školení pracovníkov kontrolných orgánov štátnej správy pre výkon ich činností:
 - kontrola zdrojov emisií meraním
 - kontrola a dohľad nad kontinuálnymi a diskontinuálnymi meraniami
- akreditácia príslušných odborných činností kontrolných orgánov štátnej správy

C. Projekty na systémové a technické riešenie monitorovania kvality ovzdušia podľa požiadaviek smerníc EÚ vrátane riešenia akreditácie systémov kvality (smernice č. 96/62/ES, č. 99/30/ES, č. 2000/69/ES, č. 2002/3/ES, č. 2004/107 a návrh novej smernice o kvalite ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe 2005/0183), najmä:

- obnova a dovybavenie už existujúcich meracích staníc Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO) v období rokov 2007 – 2013;
- zjednotenie systémov prenosu dát z meracích staníc NMSKO do centrálnej databázy;
- modernizácia a dovybavenie technických a ostatných súvisiacich prostriedkov pre analýzy vzoriek vonkajšieho ovzdušia a kalibráciu analyzátorov NMSKO podľa požiadaviek smerníc vrátane komplexného riešenia akreditácie činnosti skúšobného laboratória a kalibračného laboratória ,

D. Projekty na zabezpečenie kvalifikovaného hodnotenia kvality ovzdušia na území SR, najmä:

- spracovanie a interpretácie dát o kvalite ovzdušia;
- modelovacie techniky;
- analýza rozptylu a pôvodu znečisťujúcich látok, pre ktoré je hodnotená kvalita ovzdušia;
- štúdie hodnotenia podielov zdrojov na znečistení ovzdušia látkami, pre ktoré je hodnotená kvalita ovzdušia;
- skvalitnenie projekcií základných znečisťujúcich látok.

E. Návrhy systémového riešenia znižovania národných emisných stropov určených smernicou č. 2000/81, prípadne jej pripravovanou novelou.

F. Projekty na skvalitnenie Národného Emisného Informačného Systému (NEIS), na riešenie zberu, spracovania a distribúcie dát a informačných správ o prevádzke zdrojov znečisťovania podľa požiadaviek smerníc EÚ a pokynov EK.

Pre operačný cieľ 3.1 sú oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 3.1 oprávnené.

4.3.3.2 Operačný cieľ č. 3.2: Minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

Zameranie operačného cieľa 3.2

Operačný cieľ 3.2 je zameraný na plnenie prijatých medzinárodných záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov, ako aj na aktivity spojené s transpozíciou a implementáciou smernice 2004/101/ES, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s kvótami emisií skleníkových plynov v rámci Spoločenstva s ohľadom na projektové mechanizmy Kjótskeho protokolu.

Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 3.2 budú oprávnené nasledujúce skupiny aktivít:

I. skupina:. *znižovanie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok v oblasti výroby tepla, vrátane zmeny palivovej základne energetických zdrojov v prospech využívania obnoviteľných zdrojov:*

A. Projekty zmeny palivovej základne v prospech menej uhlíkatých palív a obnoviteľných zdrojov energie (biomasa, slnečná energia, geotermálna energia) zacielené na zníženie emisií skleníkových plynov spolu so znižovaním emisií základných znečisťujúcich látok

v oblasti výroby tepla vo verejných objektoch vo viacerých obciach alebo na úrovni mikroregiónu. *Súčasťou projektov budú aj opatrenia na znižovanie energetických strát budov (napr. zateplovanie fasád, výmena okien, výmena tepelnej izolácie rozvodov a pod) výmena alebo výstavba vonkajších tepelných rozvodov medzi objektmi používajúcimi spoločný tepelný zdroj, V tomto prípade musí byť doložený energetický audit budov, ktorého výsledkom bude návrh uvedených opatrení.*

B. Projekty zmeny palivovej základne v prospech menej uhlíkatých palív a obnoviteľných zdrojov energie na zdroji tepla prípadne aj v kombinácii s kogeneráciou. *Súčasťou projektov môžu byť aj opatrenia na zníženie energetických strát objektov (zdrojov tepla)*

C. Výstavba alebo rekonštrukcia primárnych a diaľkových rozvodov pre systémy centrálného zásobovania teplom (zlepšenie izolácie rozvodných potrubí a zníženie úniku energetických médií vrátane výmenníkových staníc tepla) len ako súčasť projektu zmeny palivovej základne na zdroji tepla za účelom znižovania emisií základných znečisťujúcich látok za podmienky, že zdroj tepla aj rozvody vlastní jeden žiadateľ.

D. Projekty na inštaláciu tepelných čerpadiel za účelom náhrady produkcie tepla a teplej vody z neobnoviteľných zdrojov

II.skupina: štúdie dopadov klimatických zmien na zložky životného prostredia, vrátane analýzy ekonomických nákladov; skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií; programy na podporu vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia, analýza nástrojov na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácia výsledkov aktivít:

A. Analytické štúdie dopadov nepriaznivých dôsledkov zmeny klímy na zložky životného prostredia vrátane hodnotenia sociálno-ekonomických dôsledkov a návrhu opatrení

B. Projekty na skvalitňovanie monitorovania, inventarizácie a projekcií emisií skleníkových plynov na prípravu dlhodobých prognóz pre rozhodovací proces

C. Príprava programov vzdelávania a zvyšovania verejného povedomia v oblasti zmeny klímy (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch)

D. Projekty na podporu horizontálnej spolupráce v oblasti zmeny klímy a propagácie výsledkov

- E. Špecifické projekty a informačné kampane o dôsledkoch zmeny klímy zamerané priamo na majiteľov a užívateľov pôdy, lesov, technický a riadiaci personál pôsobiaci v energetických odvetviach, doprave a pri nakladaní s odpadmi (prezentácia problematiky v príčinnno-následných vzťahoch)
- F. Projekty na propagáciu a podporu projektov zmeny palivovej základne zdrojov z neobnoviteľných na obnoviteľné resp. alternatívne zdroje energie na výrobu tepla a teplej vody na úrovni mikroregiónu (PR kampane, konzultačné centrá)

Pre operačný cieľ 3.2 sú oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 3.2 oprávnené.

4.3.4 Prioritná os 4: Odpadové hospodárstvo

Špecifický cieľ: Dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok odpadov na zdravie ľudí a ekosystémy. Obsah a ciele prioritnej osi 4 vyplývajú z hierarchie cieľov v oblasti odpadového hospodárstva SR zakotvenej v koncepčných dokumentoch EÚ a SR (Program odpadového hospodárstva SR) a zároveň rešpektujú prechodné obdobia a iné termínované požiadavky vyplývajúce z legislatívy EÚ, ktorých plnenie je pre SR záväzné.

Operačné cieľe:

4.3.4.1 Operačný cieľ č. 4.1: Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu

Zameranie operačného cieľa 4.1

Operačný cieľ je zameraný na zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálnych odpadov na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu, dotried'ovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

I. skupina: *Zavádzanie nových a zefektívňovanie existujúcich systémov separovaného zberu komunálneho odpadu na základe vytvorenia koncepčných východísk separovaného zberu:*

- A. projekty zamerané na budovanie zberných miest a dvorov (priestor, kde môžu občania odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov v rámci separovaného zberu podľa § 39 ods. 3 písm. a) zákona o odpadoch),
- B. budovanie regionálnych zberných miest a dvorov na zložky komunálneho odpadu v rámci separovaného zberu,
- C. projekty zamerané na zavedenie separovaného zberu pre zložky komunálnych odpadov, pre ktoré sú obce povinné zaviesť separovaný zber od 1.1.2010 podľa § 39 ods. 14 zákona o odpadoch (papier, plasty, kovy, sklo, biologicky rozložiteľný odpad),
- D. projekty zamerané na zavedenie komplexného systému separovaného zberu biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov,
- E. projekty regionálneho charakteru na zavedenie separovaného zberu jedlých olejov a tukov,
- F. projekty zamerané na zavedenie separovaného zberu nebezpečných zložiek komunálnych odpadov,
- G. projekty zamerané na rozšírenie existujúceho separovaného zberu komunálnych odpadov (rozšírenie počtu separovaných zložiek komunálnych odpadov, zväčšenie plošného záberu separovaného zberu komunálnych odpadov) – prioritne budú podporované projekty zamerané na separovaný zber zložiek komunálnych odpadov uvedených v § 39 ods. 14 zákona o odpadoch),
- H. projekty zamerané na zvýšenie kvalitatívnej úrovne separovaného zberu komunálnych odpadov,
- I. aktivity zamerané na zvyšovanie osvedy a propagácie v oblasti separovaného zberu komunálnych odpadov ako súčasť investičných aktivít v projekte,
- J. koncepcia separovaného zberu komunálneho odpadu v SR.

II.skupina: *Dotried'ovanie vyseparovaných zložiek z komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu:*

- A. projekty zamerané na zakúpenie zariadení na úpravu zložiek komunálnych odpadov (triediace linky, dotried'ovacie zariadenia, lisy, drviče),
- B. projekty zamerané na dotried'ovanie zložiek komunálneho odpadu a zmesového komunálneho odpadu,
- C. projekty regionálnych integrovaných zariadení na separáciu a dotried'ovanie zložiek komunálnych odpadov.

Pre operačný cieľ 4.1 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.4.2 Operačný cieľ č. 4.2: Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

Zameranie operačného cieľa 4.2

Uvedený cieľ je zameraný na zvýšenie množstva zhodnocovaných odpadov. Zákon o odpadoch definuje zhodnocovanie odpadov ako činnosti vedúce k využitiu fyzikálnych, chemických alebo biologických vlastností odpadov. Z hľadiska spôsobu využitia pôvodných vlastností odpadov budú mať prioritu projekty zamerané na materiálové zhodnocovanie odpadov. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: *Úprava vyseparovaných zložiek odpadov pred ich zhodnotením alebo environmentálne vhodným zneškodnením*

II. skupina: *Zhodnocovanie odpadov vrátane ich mechanicko-biologickej alebo termickej úpravy:*

- A. projekty zamerané na zhodnocovanie stavebných odpadov – prioritne budú podporované projekty zamerané na zhodnocovanie drobných stavebných odpadov (§ 6 ods. 1 zákona o odpadoch),
- B. projekty regionálneho charakteru zamerané na komplexné riešenie zhodnocovania odpadov zo šatstva (20 01 10),

- C. projekty regionálneho charakteru zamerané na komplexné riešenie zhodnocovania jedlých olejov a tukov,
- D. projekty zamerané na zhodnocovanie plastov ,
- E. projekty zamerané na zhodnocovanie obalových materiálov, pre ktoré nie sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity (hliníkové obaly, viacvrstvové kombinované materiály a iné),
- F. projekty zamerané na recykláciu problematických druhov skla (autosklá, sklá z elektrozariadení a iné),
- G. projekty zamerané na výstavbu zariadení na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov – prioritne budú podporované projekty zamerané na zhodnocovanie odpadov zo záhrad, parkov a cintorínov a kuchynského a reštauračného odpadu,
- H. projekty zamerané na výstavbu regionálnych zariadení na mechanicko-biologickú a termickú úpravu odpadov,
- I. realizačný plán nakladania s biologicky rozložiteľnými odpadmi,
- J. aktivity zamerané na zvyšovanie osvedy a propagácie v oblasti zhodnocovania odpadov ako súčasť investičných aktivít v projekte,
- K. projekty zamerané na zhodnocovanie odpadov vzniknutých zo spracovania starých vozidiel.

III. skupina: *Zvýšenie miery recyklácie podporou nových alebo zvýšenie kvality výstupných produktov dobudovaním existujúcich BAT technológií v oblasti zhodnocovania odpadov:*

- A. projekty zamerané na spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení, pre ktoré nie sú vytvorené dostatočné spracovateľské kapacity,
- B. projekty zamerané na zhodnocovanie prenosných batérií a akumulátorov za účelom dosiahnutia súladu so smernicou EP a R 2006/66/ES,
- C. projekty zamerané na zhodnocovanie opotrebovaných pneumatík,
- D. projekty zamerané na zhodnocovanie odpadových olejov – prioritne budú podporované projekty zamerané na regeneráciu odpadových olejov.

IV. skupina: *Podpora aktivít zameraných na energetické zhodnocovanie odpadov:*

- A. projekty zamerané na výstavbu zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov,

- B. projekty zamerané na výstavbu zariadení na energetické zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov – bioplynové a biofermentačné stanice.

Pre operačný cieľ 4.2 je oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.4.3 Operačný cieľ č. 4.3: Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie

Zameranie operačného cieľa 4.3

Uvedený cieľ je zameraný na znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepčných východísk a nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a modernizácia zariadení na nakladanie s nebezpečnými odpadmi s cieľom ich zneškodnenia environmentálne vhodným spôsobom. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.3 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: *Znižovanie nebezpečných vlastností odpadov na základe zodpovedajúcich koncepčných východísk:*

- A. projekty zamerané na výstavbu zariadení na úpravu nebezpečných odpadov za účelom zníženia ich nebezpečných vlastností (autoklávy, mikrovlnné zariadenia, nízko-termické technológie a iné).

II. skupina: *Nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane výstavby a rekonštrukcie zariadení s cieľom zneškodnenia nebezpečných odpadov environmentálne vhodným spôsobom alebo ich zhodnotenia vrátane ich mechanicko-biologickej alebo termickej úpravy:*

- A. projekty zamerané na výstavbu nových regionálnych spaľovní odpadov na nebezpečné odpady
- B. projekty zamerané na výstavbu nových regionálnych spaľovní odpadov na odpady zo zdravotníckej starostlivosti
- C. projekty zamerané na zavádzanie a intenzifikáciu separovaného zberu odpadov zo zdravotníckej starostlivosti

- D. realizačný plán nakladania s nebezpečným odpadom
- E. realizačný plán nakladania s odpadom zo zdravotníckej starostlivosti

III. skupina: *Environmentálne vhodné zneškodnenie prestárlych pesticídov vrátane POPs a PCB:*

- A. projekt komplexného riešenia zberu a zneškodnenia polychlórovaných bifenylov a terfenylov (PCB/PCT),
- B. projekt komplexného riešenia zberu a zneškodnenia prestárlych pesticídov.

Pre operačný cieľ 4.3 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.4.4 Operačný cieľ č.4.4: Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania

Zameranie operačného cieľa 4.4

Hlavné predpoklady, ktorých zabezpečenie je nevyhnutné pre dosiahnutie vyššie uvedeného cieľa, spočívajú vo vytvorení právneho rámca problematiky environmentálnych záťaží (v r. 2003 MŽP pristúpilo k tvorbe návrhu zákona o environmentálnych záťažiach, súvisiacich vykonávacích predpisov a metodických postupov), vo vykonaní dôslednej inventarizácie environmentálnych záťaží na Slovensku, vo vybudovaní informačného systému environmentálnych záťaží, v stanovení kritérií pre prioritizáciu environmentálnych záťaží vo vzťahu k potrebe ich sanácie. Orgánom zodpovedným za implementáciu operačného cieľa 4.4 bude Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.4. (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: *Monitorovanie a prieskum environmentálnych záťaží a spracovanie rizikových analýz:*

- A. projekty zamerané na vypracovanie rizikových analýz, štúdií uskutočniteľnosti sanácie, programy sanácie a audity environmentálnych záťaží,

- B. projekty zamerané na prieskum prioritných pravdepodobných environmentálnych zát'aží,
- C. projekty zamerané na podrobný a doplnkový prieskum najrizikovejších environmentálnych zát'aží v súlade s určenými prioritami,
- D. regionálne štúdie hodnotenia dopadov environmentálnych zát'aží na životné prostredie,
- E. projekty zamerané na vybudovanie monitorovacích systémov pre najrizikovejšie environmentálne zát'aže v súlade s určenými prioritami.

II. skupina: *Sanácia najrizikovejších environmentálnych zát'aží:*

- A. projekty zamerané na sanáciu najrizikovejších environmentálnych zát'aží v súlade s určenými prioritami.

III. skupina: *Dobudovanie informačného systému environmentálnych zát'aží*

- A. zavedenie Informačného systému environmentálnych zát'aží ako súčasti informačného systému verejnej správy,
- B. vypracovanie Atlasu sanačných metód ako súčasti informačného systému environmentálnych zát'aží,

projekty zamerané na prácu s verejnosťou, osvetu a propagáciu aktivít týkajúcich sa sanácie environmentálnych zát'aží. Pre operačný cieľ 4.4 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.4.5 Operačný cieľ č.4.5: Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

Zameranie operačného cieľa 4.5

Uvedený cieľ je zameraný na uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov. Orgánom zodpovedným za implementáciu operačného cieľa 4.5 bude Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 4.5. bude oprávnená nasledujúca skupina aktivít:

I. skupina: *Uzatváranie a rekultiváciu skládok odpadov:*

- A. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov prevádzkovaných za osobitných podmienok, ktoré ukončili prevádzku k 30.6.2000,
- B. uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov, ktorých vlastníkom a prevádzkovateľom bolo mesto, obec alebo nimi zriadená rozpočtová alebo

príspevková organizácia. Pre operačný cieľ 4.5 je preto oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

4.3.5 Prioritná os 5: Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny

Špecifický cieľ: Dobudovanie sústavy chránených území NATURA 2000 a infraštruktúry ochrany prírody SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR. Špecifický cieľ prioritnej osi vyplýva z potreby implementácie environmentálneho acquis v oblasti ochrany prírody a krajiny s prioritným zameraním na právne predpisy EÚ, z ktorých vychádza budovanie sústavy NATURA 2000, a to : smernica Rady 1979/409/EHS z 2.apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení a smernica Rady 1992/43/EHS z 21.mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov v platnom znení. Špecifický cieľ prioritnej osi taktiež okrajovo súvisí so smernicou Rady 1999/ES z 29. Marca 1999 o chove voľne žijúcich živočíchov v zoologických záhradách.

Operačné ciele:

Operačný cieľ č. 5.1: Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchrany pre kriticky ohrozené druhy rastlín , živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov

Zameranie operačného cieľa 5.1

Operačný cieľ je zameraný na dosiahnutie alebo zachovanie priaznivého stavu druhov a biotopov európskeho významu, najmä prostredníctvom sústavy NATURA 2000. Pre jeho splnenie je potrebné poznanie súčasného stavu druhov a biotopov, správne určenie opatrení vedúcich k priaznivému stavu, ich realizácia a systematický monitoring. Doplnkom ochrany druhov na mieste (*in situ*) je ochrana *ex situ* (v špecializovaných zariadeniach). Orgánom zodpovedným za implementáciu operačného cieľa 5.1 bude Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.1 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: vypracovanie dokumentov starostlivosti, a to:

- **programov starostlivosti** o chránený areál, (národnú) prírodnú rezerváciu, (národnú) prírodnú pamiatku, chránenú krajinnú oblasť, národný park, územie patriace do súvislej európskej sústavy NATURA 2000 a územie medzinárodného významu;
- **programov záchrany** chráneného areálu, (národnej) prírodnej rezervácie, (národnej) prírodnej pamiatky, chráneného vtáčieho územia, súkromného chráneného územia, zóny a časti zóny chránenej krajinnnej oblasti alebo národného parku;
- **programov záchrany** kriticky ohrozených chránených **druhov** rastlín a živočíchov (európskeho a národného významu),
- **programov starostlivosti** o vybrané chránené druhy rastlín a živočíchov (európskeho a národného významu), ak je potrebné stanoviť zásady starostlivosti o tieto druhy;

II. skupina: realizácia schválených dokumentov starostlivosti, a to:

- **programov starostlivosti o územia**; vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov a ďalších opatrení;
- **programov záchrany území**; vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných a invázných druhov rastlín a živočíchov a ďalších opatrení;
- **programov záchrany druhov**, vrátane výkupu pozemkov, likvidácie nepôvodných invázných druhov rastlín a živočíchov, odstraňovania migračných bariér, záchranných chovov *ex situ* a ďalších opatrení;
- **programov starostlivosti o druhy**, vrátane výkupu pozemkov, opatrení na zabránenie konfliktov záujmov ochrany prírody a využívania prírodných zdrojov

III. skupina: vytvorenie informačného systému monitoringu biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane technického zabezpečenia na evidenciu, spracovanie a prístupňovanie údajov;

IV. skupina: realizácia monitoringu aktuálneho stavu a trendov biotopov a druhov (európskeho a národného významu), vrátane spracovania údajov a ich ďalšieho využitia;

V. skupina: vypracovanie metodických materiálov, napríklad štúdií uskutočniteľnosti (pre oblasť monitoringu, programov starostlivosti a programov záchrany a pre ďalšie oblasti), zásad starostlivosti, hospodárenia a využívania území zaradených do sústavy NATURA 2000 z hľadiska vybraných druhov a biotopov európskeho významu; dopracovania metodiky pre dokumenty starostlivosti, zonáciu chránených území. Pre operačný cieľ 5.1 sú oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.1 oprávnené.

4.3.5.2 Operačný cieľ č. 5.2: Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národných a medzinárodných záväzkov

Zameranie operačného cieľa 5.2

Cieľom je materiálne a personálne dobudovanie oprávnených organizácií a monitoring stavu zmien krajiny. Orgánom zodpovedným za implementáciu operačného cieľa 5.2 bude Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.2 (v súlade s jeho zameraním) budú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: výstavba a rekonštrukcia budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií (podľa kapitoly 5.2.4), vrátane výkupu pozemkov a ďalších aktivít;

II. skupina: výstavba a rekonštrukcia náučných chodníkov a náučných lokalít, objektov a zariadení na povrchu i v podzemí na ochranu jaskýň a na sprístupňovanie jaskýň ako náučných lokalít;

III. skupina: vybavenie budov alebo inej infraštruktúry oprávnených organizácií vrátane zariadení na informačné a propagačné činnosti, a ďalších aktivít

IV. skupina: monitoring významných charakteristických črt krajiny

V. skupina: vypracovanie dokumentácií ochrany, obnovy a tvorby krajiny a realizácia opatrení pre udržanie typického rázu.

Pre operačný cieľ 5.2 sú oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.2 oprávnené.

4.3.5.3 Operačný cieľ č. 5.3: Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami

Zameranie operačného cieľa 5.3

Zlepšovanie environmentálneho povedomia verejnosti a podpory zo strany vlastníkov a užívateľov dotknutých pozemkov ako základnej podmienky realizácie opatrení ochrany prírody a krajiny. Zvyšovanie povedomia verejnosti a správcov územia o hodnotách krajiny a starostlivosti o ňu. Orgánom zodpovedným za implementáciu operačného cieľa 5.3 bude Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre dosiahnutie operačného cieľa 5.3 (v súlade s jeho zameraním) sú oprávnené tieto skupiny aktivít:

I. skupina: *vytvorenie kontinuálneho systému vzdelávania v oblasti ochrany prírody a krajiny, príprava a realizácia tematických vzdelávacích programov pre jednotlivé cieľové skupiny*

II. skupina: *vytvorenie systému pre zosúladenie záujmov ochrany prírody so záujmami vlastníkov, správcov a užívateľov územia, vrátane prípravy dokumentov(napr. regionálne a lokálne štúdie trvalo udržateľného rozvoja), zakladanie regionálnych rád pre trvalo udržateľný rozvoj, informačné a vzdelávacie podujatia pre vlastníkov pozemkov v chránených územiach;*

III. skupina: *príprava a realizácia informačných podujatí pre odbornú a laickú verejnosť;*

IV. skupina: *príprava a vydanie materiálov* na informovanie, propagáciu, riešenie aktuálnych problémov;

V. skupina: *sústredovanie informácií a ich sprístupňovanie* verejnosti, Európskej komisii a iným medzinárodným a národným inštitúciám.

VI. skupina: *zavedenie programov smerujúcich k praktickej starostlivosti o krajinu do života vidieckeho obyvateľstva*

Pre operačný cieľ 5.3 sú oprávneným územím nasledujúce regióny NUTS II:

Región NUTS II	Územie
Západné Slovensko	Trnavský samosprávny kraj, Nitriansky samosprávny kraj, Trenčiansky samosprávny kraj
Stredné Slovensko	Žilinský samosprávny kraj, Banskobystrický samosprávny kraj
Východné Slovensko	Košický samosprávny kraj, Prešovský samosprávny kraj

NUTS II Bratislavský kraj, t.j. územie Bratislavského samosprávneho kraja nie je na podporu z ERDF v rámci operačného cieľa 5.3 oprávnené.

4.3.6 Prioritná os 6: Technická pomoc

Špecifický cieľ: Zabezpečenie efektívneho procesu riadenia a implementácie OP ŽP v súlade s nárokmi kladenými na administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu operačného programu, a to prostredníctvom podpory prípravných, riadiacich, monitorovacích, hodnotiacich, informačných a kontrolných aktivít týkajúcich sa OP ŽP, spolu s aktivitami slúžiacimi na posilnenie administratívnych kapacít, ktoré zabezpečujú programovanie, riadenie, implementáciu, finančné riadenie, hodnotenie a monitorovanie, kontrolu a audit OP ŽP.

4.3.6.1 Operačný cieľ č. 6.1 Technická pomoc

Zameranie operačného cieľa

Operačný cieľ je zameraný na zabezpečenie podpory činností a funkcií orgánov podieľajúcich sa na riadení a implementácii OP ŽP (riadiaceho orgánu, platobnej jednotky,

orgánov kontroly a auditu) a ich administratívnych kapacít, poskytovanie podpory na prípravu projektov, ako aj na informovanie verejnosti, propagáciu a výmenu skúseností. Riadiaci orgán pre OP ŽP - Ministerstvo životného prostredia SR.

Skupiny oprávnených aktivít

Pre oblasť technickej pomoci sa uplatňujú tieto skupiny aktivít (zodpovedajúce prioritným témam pre danú oblasť):

I.skupina: *Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit*

- Personálne výdavky
- Výdavky na technické vybavenie
- Nepriame (režijné) výdavky

II.skupina: *Hodnotenie a štúdie; informovanie a publicita*

- Externé služby (výdavky na prípravu a implementáciu, kontrolu a audit, monitorovanie, hodnotenie a štúdie, informovanie a publicitu)

I.skupina: *Príprava a vykonávanie, monitorovanie a kontrola a audit*

v personálnej oblasti:

- aktivity súvisiace s procesom vzdelávania zamestnancov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP (semináre, školenia, kurzy, odborné stáže, pracovné cesty, a pod.)
- mzdové zabezpečenie (vrátane odmien) všetkých oprávnených zamestnancov zapojených do implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP, vrátane odvodov zamestnávateľa za zamestnancov

v oblasti technického vybavenia:

- aktivity zamerané na adekvátne materiálno-technické zabezpečenie oprávnených subjektov v súvislosti s podporou implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP

v oblasti režijných výdavkov:

- aktivity priamo súvisiace s prevádzkovým zabezpečením implementácie pomoci zo ŠF a KF v rámci OP ŽP (prevádzkové výdavky, výdavky na údržbu a pod.)

v oblasti prípravy a implementácie:

- aktivity zamerané na oblasť tvorby a aktualizácie strategických a metodických dokumentov oprávnených subjektov
- aktivity súvisiace s procesom implementácie OP ŽP vrátane oblasti finančného riadenia

v oblasti kontroly a auditu:

- aktivity súvisiace so zavedením a koordináciou účinných systémov kontroly a auditu OP ŽP
- aktivity súvisiace s výkonom kontroly a auditu realizácie projektov a OP ŽP

v oblasti monitorovania:

- aktivity súvisiace s monitorovaním realizácie projektov a OP ŽP
- aktivity súvisiace s monitorovaním realizácie horizontálnych priorít
- aktivity súvisiace s prípravou a zabezpečením výkonu kompetencií monitorovacieho výboru, pracovných, koordinačných skupín a výborov (tieto výdavky tiež môžu zahŕňať náklady na expertov a iných účastníkov v týchto výboroch vrátane účastníkov z tretích krajín, ak predseda takéhoto výboru považuje ich prítomnosť za nevyhnutnú pre efektívnu implementáciu pomoci)

II.skupina: *Hodnotenie a štúdie; informovanie a publicita*

v oblasti informovania a publicity:

- aktivity súvisiace s poskytovaním informácií, šírením povedomia o OP ŽP a zabezpečením publicity OP ŽP na primeranej úrovni pre prijímateľov, potenciálnych prijímateľov a verejnosť
- aktivity súvisiace s vytváraním sietí kontaktných miest a informačných kanálov
- aktivity súvisiace s prípravou a implementáciou komunikačného akčného plánu
- aktivity spojené s posilňovaním absorpčnej schopnosti, t.j. zabezpečovanie metodického a odborného poradenstva, podpora činností na pomoc žiadateľom, zabezpečovanie školení a seminárov pre výmenu skúseností a šírenie príkladov osvedčenej praxe, podpora partnerstva a vzájomnej spolupráce pri príprave a realizácii projektov, realizovanie aktivít pre monitorovanie absorpčnej kapacity a pod.

v oblasti hodnotenia a štúdií:

- aktivity súvisiace so zabezpečením jednotlivých hodnotení realizácie OP ŽP, ktoré vykonávajú externí experti alebo vnútorné alebo vonkajšie útvary, ktoré sú funkčne nezávislé od certifikačného orgánu a orgánu auditu
- aktivity súvisiace s predbežným hodnotením, ktorým sa určia a posúdia rozdiely, medzery a potenciál rozvoja, ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, očakávané výsledky, rozsah, v akom sa zohľadnili priority Spoločenstva, súlad stratégie navrhovanej pre regióny, skúseností z predchádzajúceho programového obdobia, kvality postupov programovania, vykonávania, finančného riadenia, monitorovania a hodnotenia, prípadne pridanú hodnotu Spoločenstva
- hodnotiace aktivity spojené s monitorovaním OP ŽP počas programového obdobia a s prípravou podkladov pre Európsku komisiu, ktorá vykonáva následné hodnotenie
- aktivity zamerané na spracovanie odborných posudkov, metodík, štúdií, hodnotení vplyvu na životné prostredie, regionálnych analýz a iných analýz súvisiacich s prípravou a vykonávaním OP ŽP

Pre operačný cieľ 6 je oprávneným územím celý región NUTS I, t. j. celé územie Slovenskej republiky.

5. ZÁVER

Ministerstvo životného prostredia SR ako riadiaci orgán pre Operačný program Životné prostredie vyhlásilo do 11.marca 2010 už 33 výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) v celkovej alokácii 1 517 637 148 eur.

Implementácia OP ŽP sa začala v januári 2008 vyhlásením prvých výziev na predkladanie žiadostí o NFP. Celkovo možno konštatovať, že v rámci predkladania žiadostí o NFP prostredníctvom OP ŽP bolo doteraz prijatých 1277 žiadostí vo výške 2 902 953 198 eur, z toho zo štátneho rozpočtu 358 417 129 eur. Celkovo sa schválilo už 395 projektov v objeme 823 321 358 eur, z toho zo štátneho rozpočtu 104 859 880 eur, z ktorých väčšina je už aj zazmluvnená a v realizácii.

Stav výziev k 11.3.2010 - Tabuľka 3

Prioritná os	Počet výziev	Alokácia NFP na výzvu v €			% z celkovej alokácie OPŽP na prioritnú os
		Spolu	Z toho		
			ŠF/KF	ŠR	
1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd	6	626 750 558	532 737 974	94 012 584	58,18 %
2 Ochrana pred povodňami	5	141 558 563	120 324 779	21 233 784	100,27 %
3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy	8	201 934 210	171 644 079	30 290 132	95,36 %
4 Odpadové hospodárstvo	10	476 853 923	405 325 835	71 528 088	83,57 %
5 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4	70 539 894	59 958 910	10 580 984	118,13 %
Spolu	33	1 517 637 148	1 289 991 576	227 645 572	73,65 %

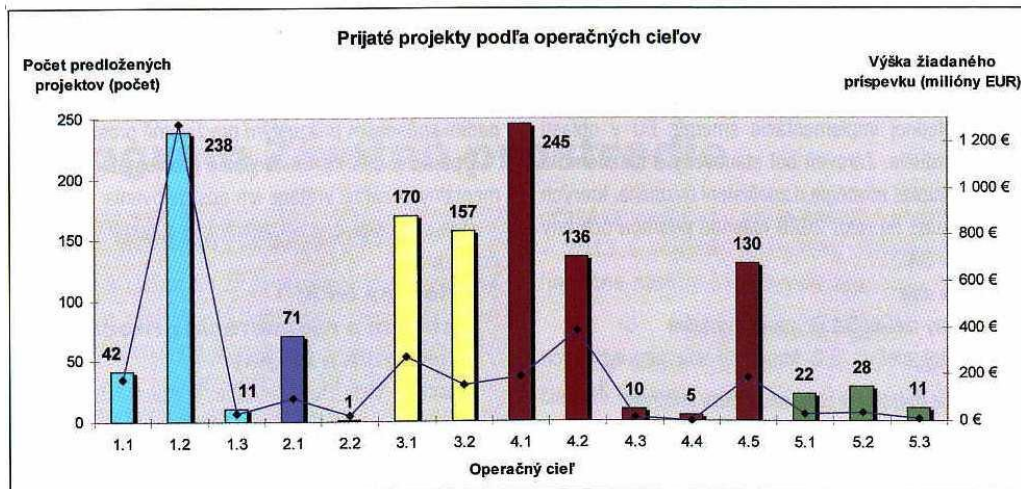
(MŽP SR, 2010)

Prijaté žiadosti

Najväčší záujem žiadateľov, čo do počtu predložených žiadostí o NFP sa zaznamenal v prípade prioritnej osi 4 Odpadové hospodárstvo(526 žiadostí vo výške 779 202 400 eur), pričom prvenstvo má operačný cieľ 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu. V prípade prioritnej osi 3 Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy (327 žiadostí v objeme 433 792 306 eur), s najväčším počtom v rámci operačného cieľa Ochrana ovzdušia. Čo sa týka veľkosti objemu požadovaných finančných prostriedkov, prvenstvo má prioritná os 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd (291 žiadostí vo výške 1 488 609 447 eur, čo je suma 2,3 násobne vyššia ako celková

čiasťka alokovaná na výzvy pre uvedenú prioritnú os). Najväčší záujem sa zaznamenal v rámci operačného cieľa 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd.

Prijaté projekty podľa operačných cieľov- graf 1

(MŽP SR, 2010)

Schválené žiadosti

Prioritná os 1 – Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd (59 projektov v objeme 284 734 549 eur), najmä na budovanie vodovodov, kanalizácií a ČOV

Prioritná os 2 – Ochrana pred povodňami (35 projektov vo výške 48 598 293 eur), najmä na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami (hlavne Prešovský a Košický kraj).

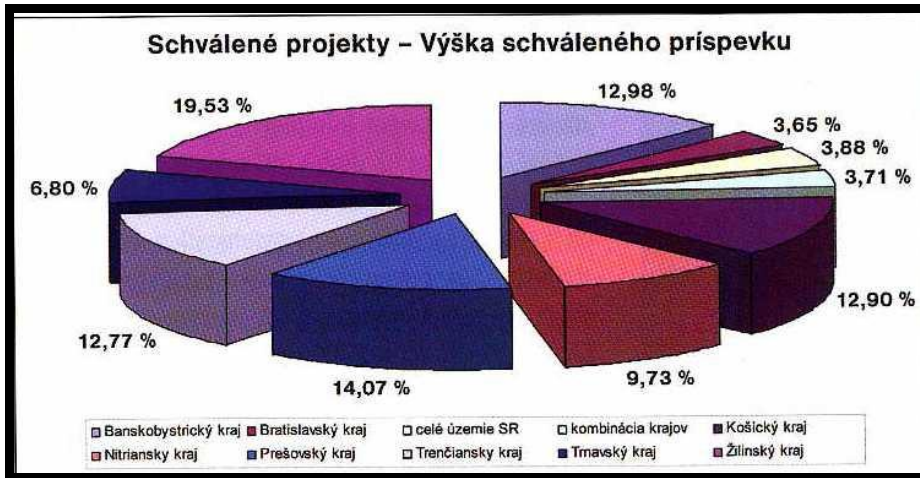
Prioritná os 3 - Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy (106 projektov v sume 155 593 274 eur, najmä v Prešovskom a Trenčianskom kraji)

Prioritná os 4 - Odpadové hospodárstvo (1566 projektov v objeme 258 818 877 eur), najmä na projekty zamerané na separovanie, zhodnocovanie odpadu a uzatváranie a rekultiváciu skládok.

Prioritná os 5 - Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny (zo 61 prijatých projektov sa schválila viac než polovica)

Prioritná os 6 – Technická pomoc (schválených bolo všetkých 8 prijatých projektov)

Schválené projekty- Výška schváleného príspevku – graf 2

(MŽP SR, 2010)

V súčasnosti prebieha čerpanie v rámci všetkých prioritných osí, a to najmä z Kohézneho fondu v rámci Technickej pomoci a Odpadového hospodárstva, a taktiež z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Ochrany ovzdušia. Celkovo predstavuje čerpanie z operačného programu 34 762 451,18 eur. Vo vzťahu k doterajšiemu čerpaniu a záväzkom voči EÚ je potrebné uviesť, že záväzok z roku 2007 je na 100% vyčerpaný a záväzok z roku 2008 sa čerpá na 81,95%. Zostávajúce výdavky zo záväzku roku 2008 je potrebné vyčerpať do konca roku 2011, pričom vzhľadom na stav implementácie operačného programu (schválené/zazmluvnené projekty a projekty v implementácii) sa očakáva, že uvedená suma bude vyčerpaná ešte v prvom polroku 2010.

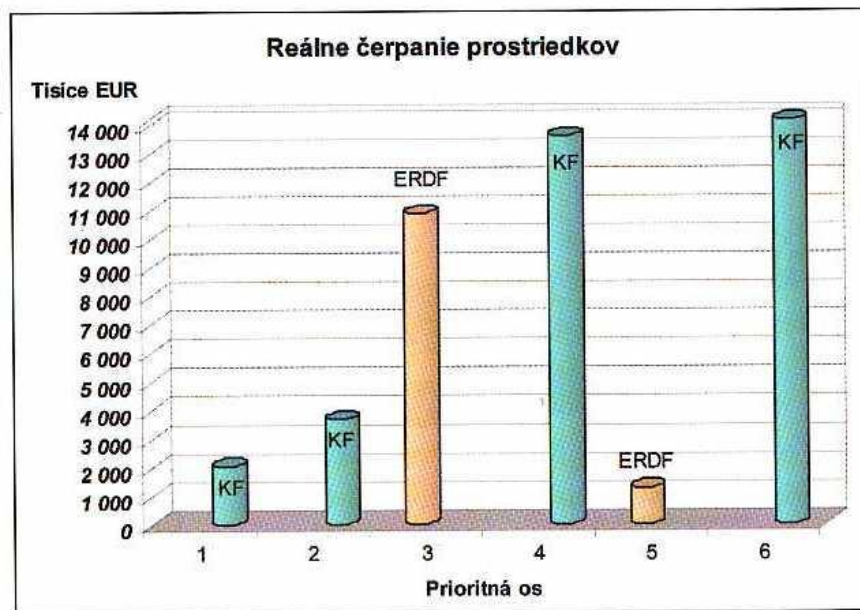
Veľké projekty

V rámci OP ŽP môžu byť realizované aj tzv. veľké projekty, ktorých celkové náklady preyšujú sumu 25 miliónov eur. Tieto projekty môžu byť realizované v rámci týchto prioritných osí, resp. operačných cieľov:

- prioritná os 1 Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd (operačný cieľ 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov, operačný cieľ 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ)
- prioritná os 2 Ochrana pred povodňami (operačný cieľ 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami, operačný cieľ 2.2 Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému)

MŽP SR eviduje v tzv. indikatívnom zozname veľkých projektov, ktoré schvaľuje Európska komisia, 1 projekt v rámci prioritnej osi 2 a 15 projektov v rámci prioritnej osi 1, s celkovými výdavkami vo výške cca 980 miliónov eur, na ktorých financovanie je z rozpočtu OP ŽP určených viac ako 450 miliónov eur.

Reálne čerpanie prostriedkov – graf 3

(MŽP SR, 2010)

Zabezpečovanie informovanosti žiadateľov

S cieľom zabezpečiť informovanosť o pomoci EÚ a podporiť efektívne využívanie finančných prostriedkov zo ŠF a KF prebieha na MŽP SR komunikácia prostredníctvom infolinky ministerstva info@enviro.gov.sk. Ďalšia forma informovania prebieha prostredníctvom webových stránok www.enviro.gov.sk a www.ozpz.sk. MŽP SR v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia (SAŽP) vybudovalo sieť kancelárií Regionálnych environmentálnych poradenských informačných stredísk (REPIS). Ich hlavnou úlohou je poskytovať komplexné poradenstvo v rámci OP ŽP. Žiadateľom je k dispozícii 10 regionálnych kancelárií REPIS. (Klinda, 2010)

6. POUŽITÉ ZDROJE

AGENTÚRA MŠ SR. 2007. *Operačný program Výskum a vývoj*. [online]. [cit.5.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vyskum-a-vyvoj/op-vyskum-a-vyvoj/>

AGENTÚRA MŠ SR. 2007. *Operačný program Vzdelávanie*. [online]. [cit. 5.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.asfeu.sk/operacny-program-vzdelavanie/operacny-program-vzdelavanie/>

KLINDA, Roderik - HOLECOVÁ, Lucia – GRZNÁRIK, Ľubomír – VILINOVIČOVÁ, Viera – ČERPÁKOVÁ, Michaela. 2010. Aktuálny stav implementácie Operačného programu Životné prostredie. In *Enviromagazín*, roč.15, 2010, č.1, s. 12-13

MH SR. 2008. *Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast*. [online]. [cit. 5.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.opkahr/op-kahr/>

MPDT SR. 2009. *Operačný program Doprava*. [online]. [cit. 4.5.2010]. Dostupné na internete: http://www.mdpt-opd.sk/tmp/asset_cache/link/0000014400/OPD.pdf

MPSVR SR. 2007. *Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia*. [online]. [cit.6.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.esf.gov.sk/documents/OP2007/OpZaS/Final2007.pdf>

MVRR SR. 2008. *Národný strategický referenčný rámec 2007-2013*. [online]. [cit. 4.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.nsr.sk/narodny-strategicky-referencny-ramec-2007-2013/>

MVRR SR. 2008. *Operačný program*. [online]. [cit. 4.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.ropka.sk/operacny-program/>

MVRR SR.2008. *Operačný program Bratislavský kraj*. [online]. [cit. 7.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.opbk.sk/operacny-program/>

MVRR SR.2008. *Operačný program Technická pomoc*. [online]. [cit. 6.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.build.gov.sk/mvrrsr/index.php?id=1&lang=sk&cat=307/>

MZ SR.2008. *Operačný program Zdravotníctvo*. [online]. [cit. 6.5.2010]. Dostupné na internete: http://www.opz.health-sf.sk/operacny-program-zdravotnictvo/co_je_opz/

MŽP SR.2010. *Operačný program Životné prostredie*. [online]. [cit.4.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.opzp.sk/11/programove-materialy/opzp/>

MŽP SR. 2009. *Programový manuál Operačného programu Životné prostredie*. [online]. [cit. 10.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.opzp.sk/downloadfile/programovy-manual/zivotne-prostredie-5.0/programovy-manual-op-zp-verzia-5.0.pdf>

Štrukturálne fondy [online]. 2010. [cit. 3.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.euractiv.sk/strukturalne-fondy/clanok>

ÚV SR. 2010. *Operačný program Informatizácia spoločnosti*. [online]. [cit. 7.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.opis.gov.sk/18582/dokumanty.php>

7. PRÍLOHY

Príloha č.1 : Bakalárska práca v elektronickej forme na CD nosiči